

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/69/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1612010252
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tibor Kubík
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1612010252.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Tibora Kubíka a sudcov JUDr. Karola Kováča a JUDr. Petra Šamka, v trestnej veci proti obžalovanému U. F., stíhaného pre pokračovací prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/125/2012 zo dňa 20. 02. 2014, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. 07. 2014 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora sa **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/125/2012 zo dňa 20.02.2014 bol obžalovaný U. F. podľa § 285 písm. c/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky sp. zn. 2Pv 957/2011 zo dňa 01.06.2012 pre skutok právne kvalifikovaný ako pokračovací prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v súbehu s prečinom neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 2 spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

1/ v bližšie nezistenom čase od 14.00 hod. dňa 26.11.2011 do 13.00 hod. dňa 10.12.2011 po vzájomnej dohode s odsúdeným D. P. spoločne vykonali krádež vecí z rekreačnej chaty č. 119, nachádzajúcej sa v katastrálnom území obce L., lokalita „Š.“ tak, že nezisteným ostrým predmetom jeden z obvinených rozrezal sieťku proti hmyzu na pravom okne, ktoré sa nachádza na pravej strane chaty od chaty č. 118, následne nezisteným predmetom jeden z nich rozbil sklenenú výplň ľavého krídla okna, ktoré si otvorili, a vnikli dnu do chaty, z ktorej odcudzili 2 ks svetrov, 1 ks nohavíc - riflí, 2 ks 0,7 l fľaš koňaku nevedenej značky, 2 kg múky, 1 kg cukru, 2 ks panvíc, 1 ks udice bez navijaku, strieborné malé rádio SILVER CREST, Pocker Radio model KH 223, vysávač na listie nezistenej značky a výrobného čísla, čím poškodenému Y.. P. L. V., N., spôsobili krádežou škodu vo výške najmenej 251,75 € a poškodením - rozbitím okna škodu vo výške najmenej 25,-€,

2/ v bližšie nezistenom čase od dopoludňajších hodín dňa 13.12.2011 približne do 10.00 hod. dňa 29.12.2011 po vzájomnej dohode s odsúdeným D. P. spoločne vykonali krádež vecí zo záhradnej chaty č. 121 v záhradkárskej oblasti katastrálneho územia L. smer na obec G. tak, že na nezistenom mieste prekonali pletivové oplotenie tejto chaty, prešli k chate, kde nezisteným predmetom vypáčili v spodnej časti ochrannú kovovú mrežu na okne chaty od hlavnej cesty, následne vytlačili okno a vnikli dnu do chaty, kde odcudzili fľaše s rôznym alkoholom a potraviny, ďalekohľad čiernej farby nezistenej značky, konvektor značky Daewoo nezisteného výrobného čísla, fotoaparát značky CANON nezisteného výrobného čísla a tri objektívy, digitálny fotoaparát značky Canon nezisteného výrobného čísla, plynovú pištoľ nezistenej značky a výrobného čísla čierno-šedej matnej farby v plastovom zelenom puzdre, následne z miesta na kľúče pri vchodových dverách odcudzili kľúče od pivníc, ktorými si otvorili dvere do dvoch pivníc a z nich následne odcudzili rôzne potraviny, zavaraniny a 3 fľaše sektu, elektrickú pílu

značky Oregon nezisteného výrobného čísla oranžovo-žltej farby, vŕtaciú sadu značky Power, dásky bicykel fialovej farby nezistenej značky, krovínorez značky Bosch zelenej farby nezisteného výrobného čísla, elektrickú kosačku značky AL-KO šedo-čiernej farby, reflektorovú baterku nezistenej značky, 3 nákupné tašky kožené, 2 darčekové balenia vývrtiek na víno, mačetu s drevenou rúčkou, sadu gola kľúčov, sadu vrtákov do vŕtačky, ručnú píľku, karbobrúsku nezistenej značky, ručnú elektrickú vŕtačku značky Makyta nezisteného výrobného čísla, 2 nabíjačky na mobil značky Nokia, 2 kusy pohybového senzoru značky Brilux, čím poškodenej Y. U. spôsobili krádežou škodu vo výške najmenej 1.617,58 € a poškodením škodu vo výške najmenej 40,-€,

nakoľko nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie okresný prokurátor v neprospech obžalovaného, ktoré odôvodnil osobitným písomným podaním tak, že zo strany súdu prvého stupňa došlo k procesnému pochybeniu, keď neprečítal výpoveď svedka D. P. z prípravného konania (ktorú vykonal v procesnom postavení spoluobžalovaného), pretože súdu prvého stupňa nič nebránilo prečítať zápisnicu podľa § 263 ods. 4 Tr. por., respektíve podľa § 264 ods. 1 Tr. por. Vo vzťahu k prečítaniu skoršej výpovede poukázal na to, že Trestný poriadok výslovne nešpecifikuje, či skoršia výpoveď musí byť vykonaná v predchádzajúcom procesnom postavení svedka alebo obvineného, takisto výslovne nešpecifikuje podľa ktorého ustanovenia má byť takáto osoba poučená, podstatné je, aby bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim Trestnému poriadku, čo bolo splnené. Z logického výkladu predmetného ustanovenia je zrejmé, že nemôže ísť o akékoľvek iné trestné konanie nemajúce súvis s prejednávanou trestnou vecou. Naopak výsluch svedka, ktorý pôvodne v tej istej trestnej veci vystupoval ako spoluobvinený, je možné na hlavnom pojednávaní prečítať, nakoľko išlo o dôkaz vykonaný v trestnom konaní zákonným spôsobom a rovnako tak bol svedok (pôvodne spoluobvinený) riadne poučený o možnosti odmietnuť vypovedať aj keď nie podľa § 130 Tr. por., ale podľa § 34 Tr. por., kde je rovnako zakotvené právo odmietnuť vypovedať. Svedok D. P. síce nebol poučený o práve odmietnuť vypovedať podľa § 130 Tr. por. (čo ani nemohol byť, nakoľko v čase keď bola výpoveď urobená v procesnom postavení spoluobvineného), ale toto svoje právo nevyužil podľa § 34 Tr. por. Prípustnou analógiou je teda logické vyvodiť, že o práve odmietnuť vypovedať bol riadne poučený a teda v zmysle ustanovenia § 263 ods. 4, respektíve § 264 ods. 1 Tr. por. nič nebránilo prečítať jeho výpoveď, respektíve konfrontovať ho s obsahom jeho predchádzajúcej výpovede. Obžalovaný F. je pritom usvedčovaný nielen výpoveďou svedka P., ale sám vydal vec pochádzajúcu z krádeže, pričom zo zápisnice o zaistení veci z 31.10.2012 vo svojom vyjadrení uvádza, že veci odcudzil z rekreačných chát v katastrálnom území L.. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný U. F., ktorý uviedol, že si nie je vedomý spáchania skutku jeho osobou. Zbraň vydal dobrovoľne, pretože ju našiel, pričom si nie je vedomí podpísaniu doznania k danému činu. Príslušník polície mu len oznámil, že má podpísať papier o vydaní zbrane.

Krajský súd v Bratislave dňa 24.07.2014 vykonal vo veci verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného U. F., ktorý sa na verejné zasadnutie nedostavil, hoci bol riadne a s dostatočným predstihom predvolaný, pričom sa žiadnym spôsobom neospravedlnil. Zástupca krajskej prokuratúry navrhol vyhovieť odvolaniu okresného prokurátora.

Krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že podané odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Odvolací súd pripomína, že v predmetnej trestnej veci už Krajský súd v Bratislave rozhodoval dvakrát kasačným uznesením a to uznesením sp. zn. 4To 11/2013 zo dňa 26.02.2013, keď postupom podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. d/ Tr. por. zrušil odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T 125/2012 zo dňa 20.09.2012 a uznesením sp. zn. 4Tdo 119/2013 zo dňa 09.01.2014, keď opätovne postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. zrušil odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T 125/2012 zo dňa 01.07.2013 a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Dôvodom kasačných rozhodnutí odvolacieho súdu bola skutočnosť, že súd prvého stupňa najskôr prečítal výpoveď svedka D. P., ktorú vykonal v prípravnom konaní ešte v procesnom postavení spoluobvineného postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por. a následne predmetnú výpoveď z prípravného konania prečítal postupom podľa § 264 ods. 1 Tr. por., hoci na čítanie tejto výpovede z prípravného konania, podľa predmetných ustanovení, neboli splnené zákonné podmienky. Súd prvého stupňa sa správal záväzným právnym názorom odvolacieho súdu a rozhodol napadnutým oslobodzujúcim rozsudkom. Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa nesprávne v odôvodnení rozsudku uviedol, že dôkaz na ktorom súd prvého stupňa založil vinu obžalovaného bol nezákonný. V tomto smere išlo o nesprávne pochopenie kasačných rozhodnutí odvolacieho súdu zo strany súdu prvého stupňa (ako aj zo strany prokurátora, ktorý v odvolaní hovorí o zákonnosti dôkazu), nakoľko odvolací súd konštatoval procesnú nepoužiteľnosť výpovede D. P. z prípravného konania, ktorú urobil ešte v procesnom postavení spoluobžalovaného. Jeho výpoveď urobená v prípravnom konaní bola zákonná (vykonaná v súlade so zákonom), avšak nie je možné ju prečítať v konaní pred súdom podľa ustanovení § 263 ods. 4, § 264 ods. 1 Tr. por. z dôvodu zmeny procesného postavenia D. P., ktorého procesné postavenie spoluobžalovaného U. F. zaniklo. Nezákonným bolo preto prečítanie výpovede D. P. z prípravného konania na hlavnom pojednávaní podľa predmetných ustanovení a založenie odsúdenia obžalovaného U. F. na tejto prečítanej výpovedi a nie samotná výpoveď D. P. vykonaná v prípravnom konaní v procesnom postavení obvineného. Je nevyhnutné odlišovať zákonnosť dôkazu a procesnú použiteľnosť dôkazu v konaní pred súdom. Ak je dôkaz vykonaný, či získaný v súlade so zákonom, ešte to neznamená, že aj bude použiteľný v konaní pred súdom, teda, že ho bude možné v konaní pred súdom vykonať a založiť na ňom zisťovanie skutkového stavu veci o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti. V tomto smere je zrejmé, že prokurátor v odvolaní vôbec neodlíšil zákonnosť a použiteľnosť dôkazu a nezobral do úvahy ani odlišnosti medzi procesným postavením obvineného a svedka (prokurátor do úvahy nezobral ani skutočnosť, že svedkom, v materiálnom zmysle, môže byť v trestnom konaní iba osoba odlišná od páchatel'a).

Odvolací súd konštatuje, že v konaní pred okresným súdom ako súdom prvého stupňa nedošlo k žiadnym takým chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pričom na hlavnom pojednávaní boli vykonané všetky dostupné a potrebné dôkazy nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie súdu a súd prvého stupňa vykonané dôkazy správne a logicky vyhodnotil a to spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 2 ods. 12 Tr. por.

V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že výrok o vine zo spáchania trestného činu nie je možné založiť len na indíciách, domnienkach, či len na, do určitej miery, pravdepodobných skutkových záveroch alebo len na skutočnosti, že nemožno vylúčiť, že skutok spáchal obžalovaný. Výrok o vine musí byť založený na skutkovom stave, o ktorom nie sú dôvodné (rozumné) pochybnosti a ktorý nepochybne vyplýva z vykonaných dôkazov. Odvolací súd uvádza, že z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní nemožno urobiť, bez rozumných pochybností, záver o vine obžalovaného zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo nevyhnutným aplikovať, v posudzovanej trestnej veci, zásadu in dubio pro reo.

Pokiaľ ide o konanie pred súdom prvého stupňa, tak odvolací súd pripomína, že procesné postavenie D. P. ako obžalovaného, v danej trestnej veci, zaniklo právoplatnosťou trestného rozkazu zo dňa 13.06.2012, ktorým bol D. P. uznaný vinným skutkovo aj právne v zmysle podanej obžaloby. Súdna prax je jednotná v tom, že osoba, ktorá bola pôvodne spoluobvinenou (či spoluobžalovanou) a u ktorej toto procesné postavenie zaniklo vylúčením veci zo spoločného konania, prípadne skončením trestného stíhania v dôsledku jeho zastavenia alebo v dôsledku právoplatného rozsudku (trestného rozkazu), sa

vo veci vedenej proti bývalému spoluobvinenému vypočuje v procesnom postavení svedka (judikatúra R 45/1978).

Súd prvého stupňa postupoval v zmysle ustálenej judikatúry a na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20.09.2012 poučil D. P. ako svedka, pričom D. P. využil svoje právo a odmietol (odoprel) vypovedať. Súd prvého stupňa následne prečítal výpovede D. P. z prípravného konania postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por.

Odvolačný súd, v prvom rade, pripomína ustálenú judikatúru (napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tz 5/2006, judikatúra R 60/2003), z ktorej vyplýva, že bývalý spoluobvinený má právo ako svedok vždy odmietnuť vypovedať a to aj za situácie, ak je jeho trestná vec právoplatne skončená, pričom ak toto svoje právo využije, nie je možné jeho výpoveď, ktorú urobil v procesnom postavení obvineného prečítať so zreteľom na dikciu ustanovenia § 263 ods. 3 písm. c/ Tr. por. Z tohto pohľadu je dôležité aj to, že takúto predchádzajúcu výpoveď nie je možné prečítať ani ako listinný dôkaz.

Vzhľadom k tomu, že D. P. odmietol na hlavnom pojednávaní vypovedať (odoprel vypovedať) neboli splnené podmienky na čítanie jeho výpovede uskutočnenej v prípravnom konaní v procesnom postavení obvineného v zmysle § 263 ods. 3 Tr. por.

Tento záver judikatúry je logický, pretože v prípadoch bývalých spoluobvinených, ktorých procesné postavenie obvineného zaniklo a ktoré následne vypovedajú v trestných veciach ostatných obvinených osôb v procesnom postavení svedka, ide o špecifickú situáciu, keď v procesnom postavení svedka vypovedá osoba, ktorá svedkom v materiálnom zmysle nie je, pretože ide o osobu podozrivú zo spáchania skutku ohľadne ktorého vypovedá. Svedok v materiálnom zmysle môže totiž byť vždy len osoba odlišná od páchatela, pričom v prípade výsluchov bývalých spoluobvinených osôb toto pravidlo neplatí. Takáto osoba nadobudne procesné postavenie svedka nie preto, že určitý skutkový dej, ktorého sa dopustila iná osoba pozorovala svojimi vlastnými zmyslami, ale len v dôsledku procesnej činnosti orgánov činných v trestnom konaní a ich rozhodnutí o tom, či sa voči určitým osobám bude alebo nebude viesť spoločné konanie, respektíve takéto procesné postavenie nadobudne v dôsledku skoršieho ukončenia trestného stíhania vedeného voči nej, než voči spoluobvinenému. Práve preto judikatúra rozšírila právo takéto špecifického svedka odoprieť výpoveď, pretože ide o osobitné postavenie osôb, ktoré formálne vypovedajú v procesnom postavení svedkov, hoci materiálne svedkami nie sú (skutočnosť, že páchatel trestného činu, či osoba podozrivá zo spáchania trestného činu nikdy nie je svedok v materiálnom zmysle má aj významné hmotnoprávne účinky, ktoré zvyrazňuje aj judikatúra, napríklad R 39/1970).

Súd prvého stupňa si bol zjavne vedomý vyššie uvedenej ustálenej judikatúry, nakoľko výpoveď D. P.G. z prípravného konania neprečítal na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 263 ods. 3 písm. c) Tr. por., ale ju prečítal postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por.

V tejto súvislosti odvolačný súd pripomína znenie ustanovenia § 263 ods. 4 Tr. por., podľa ktorého zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 130, možno prečítať len za predpokladu, že bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona.

Zo znenia uvedeného ustanovenia je úplne evidentné, že prečítať výpoveď z prípravného konania podľa tohto ustanovenia možno len vtedy, ak osoba, ktorá vypovedá na hlavnom pojednávaní ako svedok, vypovedala v procesnom postavení svedka aj v prípravnom konaní. Toto konštatovanie je zrejmé z toho, že ustanovenie § 263 ods. 4 Tr. por. vyslovne hovorí o „zápisnici o výpovedi svedka“, ktorá by sa mala na hlavnom pojednávaní prečítať, t. j. hovorí len a vyslovne o výsluchu osoby, ktorá v prípravnom konaní vypovedala v procesnom postavení svedka. Taktiež predmetné ustanovenie hovorí o tom, že táto osoba (svedok) musela byť pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť

výpoveď riadne poučená, pričom na hlavnom pojednávaní využila svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 130. Aj z tejto časti ustanovenia § 263 ods. 4 Tr. por. je zrejmé, že tu mal zákonodarca na mysli len výpoveď svedka vykonanú v prípravnom konaní, nakoľko len svedok má právo odoprieť výpoveď v zmysle § 130 Tr. por.

Odvolačný súd preto konštatuje, že prečítanie výpovede D. P. z prípravného konania, ktorú vykonal v procesnom postavení obvineného a to postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por. nebolo v súlade so zákonom (konkrétne v súlade s ustanovením § 263 ods. 4 Tr. por.), pretože podľa tohto ustanovenia možno prečítať iba takú zápisnicu o výpovedi svedka, ktorú táto osoba ako svedok aj uskutočnila. Iba za takýchto okolností môže byť naplnená obligatórna podmienka splnenia si poučovacej povinnosti podľa § 130 Tr. por. Vzhľadom k tomu, že výpoveď D. P. bola v prípravnom konaní urobená v procesnom postavení obvineného, teda nebol a ako obvinená osoba ani nemohol byť poučený ako svedok, keďže procesné postavenie svedka nemal, nie je možné takúto výpoveď z prípravného konania prečítať na hlavnom pojednávaní podľa § 263 ods. 4 Tr. por. a vychádzať z nej pri ustáľovaní skutkového stavu veci.

Odvolačný súd pripomína, že obvinený je osoba, ktorá má vždy právo odoprieť výpoveď, teda obvinený nie je nikdy povinný vypovedať a nemusí uvádzať žiadne ďalšie dôvody prečo toto svoje právo využil. Naproti tomu svedok je osoba, ktorá je vždy povinná vypovedať (§ 127 ods. 1 Tr. por.) a odoprieť výpoveď môže len z osobitných zákonných dôvodov. Vzhľadom k uvedenému nie je možné stotožňovať právo obvineného na odmietnutie výpovede (§ 34 ods. 1 Tr. por.) s právom svedka na odopretie výpovede v zmysle § 130 Tr. por., tak ako to urobil prokurátor v odvolaní, pretože obvinený a svedok majú rozdielne procesné postavenie a ich práva a povinnosti majú rozdielny obsah a význam. Ak by to tak nebolo, nemalo by žiadny význam zákonné rozdelenie osôb na obvinených a svedkov a rovnako by nemala žiadny význam osobitná a rozdielna právna úprava poučenia obvineného a svedka. Názor prokurátora, ktorým „zotrel“ rozdiel medzi obvineným a jeho právom odoprieť výpoveď podľa § 34 ods. 1 Tr. por. a medzi svedkom a jeho právom odoprieť výpoveď v zmysle § 130 Tr. por. by bolo možné označiť za správny len vtedy, ak by všetky osoby vypovedajúce v trestnom konaní mali rovnaké práva a povinnosti, boli poučované podľa zhodných ustanovení a vypovedali v rovnakom procesnom postavení.

Ustanovenie § 263 ods. 4 Tr. por. nie je možné, v danej veci, aplikovať na výpoveď obvineného z prípravného konania ani analogicky, tak ako to naznačuje v odvolaní prokurátor, pretože použitie analógie tu neprichádza vôbec do úvahy. Použitím analógie sa rozumie podradenie prípadu pod zákonné ustanovenie, ktoré upravuje prípad iný, podradenému prípadu podobný. Analógiou sa preto vyplňajú medzery zákona, t. j. riešia sa ňou prípady, na ktoré zákonodarca pri tvorbe zákona nepamätal a preto ich neupravil. V posudzovanom prípade je však zo znenia ustanovenia § 263 ods. 4 Tr. por. nepochybné, že sa vzťahuje len a výslovne na prípady, v ktorých osoba na hlavnom pojednávaní vypovedá v procesnom postavení svedka, pričom v prípravnom konaní vypovedala taktiež v procesnom postavení svedka a bola alebo mala byť poučená aj podľa § 130 Tr. por. Táto zákonná úprava neposkytuje žiadny iný možný výklad a nie je ju možné použiť analogicky aj na čítanie výpovede obvineného z prípravného konania na hlavnom pojednávaní, nakoľko zákonné podmienky na prípadné čítanie výpovede obvineného z prípravného konania na hlavnom pojednávaní upravuje Trestný poriadok taktiež výslovne a nepochybné v ustanovení § 258 ods. 4 Tr. por. a pokiaľ ide o výpoveď spoluobžalovaného aj v ustanovení § 263 ods. 3 Tr. por. Z uvedeného vyplýva, že použitie analógie tu nemá miesto. Skutočnosť, že Trestný poriadok vyslovene nereaguje na prípadné zmeny procesného postavenia z obvineného na svedka v jednom trestnom konaní nie je možné „preklenúť“ výkladom, ktorý je v prospech obžaloby. Účelový výklad v prospech obžaloby, tak ako ho naznačuje prokurátor v odvolaní, by totiž nebol prípustnou analógiou, ale neprípustným extenzívnym výkladom ustanovenia § 263 ods. 4 Tr. por.

Po prvom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu voči odsudzujúcemu rozsudku, súd prvého stupňa opätovne predvolal D. P. na hlavné pojednávanie ako svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní konanom dňa 01. 07. 2013 bol opätovne poučený ako svedok, pričom vyslovene uviedol, že svoje právo odmietnuť vypovedať nevyužíva, vypovedať bude, avšak nič z toho si už nepamätá. Následne vypovedal, že bol tam sám, len povedal F., aby ho počkal, nevie za akým účelom ho mal čakať a čo predtým robili. Predtým fetoval. Vedel, že ide kradnúť, to vedel každý, v druhej chate bol sám.

Následne súd prvého stupňa postupom podľa § 264 ods. 1 Tr. por. prečítal výpoveď D. P. z prípravného konania, ktorú vykonal v procesnom postavení obvineného. Svedok následne na hlavnom pojednávaní vypovedal, že v prípravnom konaní vypovedal, že skutky spáchal so F. preto lebo bol opitý, bol odsúdený za vlamačky s rôznymi spolupáchateľmi, teraz si vybral, že v prípravnom konaní označí F., ale nevie prečo.

Odvolací súd konštatuje, že ani procesný postup súdu prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom dňa 01.07.2013, keď prečítal výpoveď D. P. z prípravného konania, ktorú vykonal v procesnom postavení obvineného je v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku ako aj judikatúrou.

Odvolací súd zdôrazňuje, že ustanovenia § 261 až § 267 Tr. por. sa týkajú vyslovene len dokazovania výsluchom svedka (s výnimkou ustanovenia § 263 ods. 3 Tr. por., ktoré sa týka aj obžalovaného, pretože stanovuje špecifické dôvody na čítanie výpovedí z prípravného konania), čo možno vyvodit' z toho, že sú zaradené pod samostatnú kapitolu dokazovania na hlavnom pojednávaní s názvom „Výsluch svedka“. Predmetné ustanovenia sa týkajú nielen samotnej výpovedi svedka na hlavnom pojednávaní, ale stanovujú aj podmienky na zákonné čítanie výpovedí svedka z prípravného konania. Keďže ide o vykonávanie dôkazu výsluchom svedka je logickým, že aj skoršou výpoveďou, ktorá by sa prípadne mohla čítať na hlavnom pojednávaní, musí byť predchádzajúca výpoveď svedka vykonaná v prípravnom konaní a to v tej istej trestnej veci.

Ak teda ustanovenie § 264 ods. 1 Tr. por. stanovuje, že ak sa svedok (na hlavnom pojednávaní) odchyli v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede môže mu byť zápisnica o jeho skoršej výpovedi predložená na vysvetlenie rozporov v jeho výpovediach, myslí sa tým len skoršia výpoveď tej istej osoby vykonaná v prípravnom konaní v procesnom postavení svedka (nie teda v inom procesnom postavení, napríklad v procesnom postavení obvineného). Alebo povedané inak, svedok, ktorý vypovedá na hlavnom pojednávaní môže byť, v zmysle § 264 ods. 1 Tr. por., konfrontovaný len s takou svojou predchádzajúcou výpoveďou, ktorú urobil v prípravnom konaní, v tej istej trestnej veci a to v rovnakom procesnom postavení, t. j. v procesnom postavení svedka.

Ak prokurátor v odvolaní namietal, že ustanovenie § 264 ods. 1 Tr. por. nehovorí nič o tom, v akom procesnom postavení musí byť urobená skoršia výpoveď, tak odvolací súd upozorňuje, že ustanovenie § 264 ods. 1 Tr. por. nehovorí vyslovene ani o tom v akom konaní mala byť uskutočnená „skoršia výpoveď“, ktorá sa predkladá svedkovi na odstránenie rozporov (t. j. toto ustanovenie vyslovene nehovorí ani o tom, že „skoršou výpoveďou“ je len výpoveď, ktorá by mala byť uskutočnená v prípravnom konaní a ani to, že ide o „skoršiu výpoveď“ uskutočnenú v tej istej trestnej veci). Ak by sme teda pripustili výklad prokurátora, že ustanovenie § 264 ods. 1 Tr. por. vyslovene hovorí len o „skoršej výpovedi“ bez toho, aby toto ustanovenie konkretizovalo aké musí byť procesné postavenie vypočúvanej osoby pri skoršej výpovedi, museli by sme pripustiť aj to, že takouto „skoršou výpoveďou“ môže byť akákoľvek výpoveď uskutočnená v akomkoľvek konaní o tom istom skutku, ktoré predchádzalo hlavnému pojednávaniu, teda napríklad aj výpoveď neskoršieho svedka do zápisnice o podanom vysvetlení v zmysle zákona o policajnom zbore, prípadne výpoveď svedka uskutočnená v prípravnom konaní v úplne inej trestnej veci o tom istom skutku (napríklad v prípadoch, ak sa vedú paralelné trestné stíhania o tom istom skutku), respektíve výpoveď neskoršieho svedka uskutočnená napríklad v daňovom, priestupkovom, či občianskoprávnom konaní v prípadoch, ak sa pred trestným stíhaním viedli takéto konania aj ohľadne skutkových okolností, ktoré sú predmetom následného trestného stíhania. Takýto výklad je neprijateľný a jeho dôsledná aplikácia by viedla k absurdným záverom. Vzhľadom k uvedenému je nutné, pri výklade ustanovenia § 264 ods. 1 Tr. por., vychádzať z logického ako aj systematického výkladu (teda z toho, kde je predmetné ustanovenie zaradené a k čomu má slúžiť), z ktorých vyplýva, že „skoršou výpoveďou“, ktorú je možné predložiť svedkovi na hlavnom pojednávaní na odstránenie rozporov, možno rozumieť len jeho predchádzajúcu výpoveď, ktorú urobil v tom istom procesnom postavení v akom vypovedá na hlavnom pojednávaní, t. j. v procesnom postavení svedka s tým, že musí ísť o výpoveď svedka uskutočnenú v prípravnom konaní v tej istej trestnej veci. Konfrontovať rozdielne výpovede na hlavnom pojednávaní teda možno len vtedy, ak tieto výpovede boli urobené v rovnakom procesnom postavení. Podporne tu možno vychádzať aj z ustanovenia § 258 ods. 4 Tr. por., ktoré sa týka čítania predchádzajúcej výpovede obžalovaného, z ktorého taktiež možno len výkladom vyvodit', že je neprijateľné, aby sa takouto skoršou výpoveďou

obžalovaného myslela napríklad jeho predchádzajúca výpoveď v procesnom postavení svedka, ktorú vykonal v prípravnom konaní ešte pred vznesením obvinenia (ustanovenie § 258 ods. 4 Tr. por. pritom taktiež nič nehovorí vyslovene o tom, že by taký postup nebol možný, avšak je neprijateľný práve z toho dôvodu, že v tej istej trestnej veci možno konfrontovať len výpovede tej istej osoby, ktoré boli urobené v rovnakom procesnom postavení). Tak ako nemožno predložiť na hlavnom pojednávaní obžalovanému jeho skoršiu výpoveď vykonanú v procesnom postavení svedka na odstránenie rozporov, tak nemožno ani predložiť, na hlavnom pojednávaní, svedkovi jeho skoršiu výpoveď, ktorú uskutočnil v procesnom postavení obvineného.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na judikatúru (R 27/1989, rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tz 33/1988), z ktorej vyplýva, že zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý má právo odoprieť výpoveď je možné prečítať na hlavnom pojednávaní len za predpokladu, že pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, bol o svojom práve riadne poučený. Táto podmienka platí nielen pre prípad čítania zápisnice o výpovedi svedka, ktorý odoprel na hlavnom pojednávaní vypovedať, ale platí aj pre prípad, že sa svedok na hlavnom pojednávaní odchyľuje v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovedi. Aj z judikatúry je evidentné, že čítaním skoršej výpovede, z dôvodu odstránenia rozporov (či preložením zápisnice o skoršej výpovedi z dôvodu odstránenia rozporov), sa má na myslieť len výpoveď, ktorá bola, v prípravnom konaní vykonaná v procesnom postavení svedka, pretože len vtedy je osoba poučovaná o práve odoprieť vypovedať podľa § 130 Tr. por. Judikatúra teda vychádza z toho, že odstraňovať rozpory medzi výpovedami tej istej osoby možno len v prípadoch, ak vypočúvaná osoba mala pri svojich výpovediach to isté procesné postavenie.

Len pre úplnosť odvolací súd pripomína, že zápisnica o výpovedi obvineného vykonaná v prípravnom konaní zostáva stále dôkazným prostriedkom, ktorý zachytáva obsah výpovede obvineného a nestáva sa výpoveďou svedka len preto, že procesné postavenie obvineného, v priebehu vedenia trestného stíhania, zaniklo a takáto osoba už musí vypovedať v procesnom postavení svedka (zápisnica o výsluchu obvineného vykonaná v prípravnom konaní nie je preto skoršou výpoveďou osoby, ktorá na hlavnom pojednávaní vypovedá v procesnom postavení svedka, pretože nielen že ide o výpovede vykonané v rozličných procesných postaveniach, ale zápisnica o výsluchu obvineného neobsahuje ani potrebné poučenia svedka týkajúce sa jeho možnosti odoprieť výpoveď). Napokon, aj staršia judikatúra (R 33/1975, rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tz 114/1971) vychádzala z toho, že zápisnicu o výpovedi spoluobvineného v prípravnom konaní, voči ktorému nebola podaná obžaloba (respektíve, voči ktorému sa už trestné stíhanie nevedie) možno na hlavnom pojednávaní prečítať len za podmienok, ktoré v súčasnej právnej úprave zodpovedajú ustanoveniu § 263 ods. 3 Tr. por.

Ak teda súd prvého stupňa prečítal na hlavnom pojednávaní výpoveď D. P. vykonanú v prípravnom konaní v procesnom postavení obvineného, išlo o nesprávny procesný postup, pretože ustanovenie § 264 ods. 1 Tr. por. sa na takéto prípady vôbec nevzťahuje.

Len pre úplnosť odvolací súd upozorňuje, že Najvyšší súd SR vo svojom uznesení pod sp. zn. 2Tz 5/2006 sa okrem záveru o nemožnosti prečítania výpovede z prípravného konania bývalého spoluobvineného v prípadoch, ak ten na hlavnom pojednávaní už v procesnom postavení svedka odoprie výpoveď vyjadroval aj k tomu, že ak bývalý spoluobvinený v procesnom postavení svedka na hlavnom pojednávaní neodoprie výpoveď, avšak vypovedá odlišne od výpovede, ktorú vykonal v prípravnom konaní ešte v procesnom postavení obvineného, možno takúto výpoveď z prípravného konania na hlavnom pojednávaní prečítať a odstraňovať rozpory medzi nimi a to v zmysle ustanovenia § 211 ods. 2 písm. b/ Tr. por. účinného do 31.12.2005. Tu však treba pripomenúť, že ustanovenie § 211 ods. 2 písm. b/ Tr. por. účinného do 31.12.2005 umožňovalo čítať výpoveď spoluobžalovaného alebo svedka na hlavnom pojednávaní aj vtedy, keď bez oprávnenia odoprel vypovedať alebo sa v podstatných bodoch odchyľoval od svojej skoršej výpovede.

Išlo tu o spoločné ustanovenie pre čítanie zápisnice o výpovedi spoluobžalovaného a svedka, ktoré však Trestný poriadok účinný od 01.01.2006 neprevzal. Trestný poriadok účinný od 01.01.2006 upravuje možnosť čítania výpovedí obžalovaného a svedka z dôvodu rozporov vo výpovediach v osobitných ustanoveniach (§ 258 ods. 4 Tr. por. pokiaľ ide o obžalovaného a § 264 ods. 1 Tr. por. pokiaľ ide o

svedka). Z uvedeného je zjavné, že Trestný poriadok obsahuje samostatnú úpravu čítania výpovedí obžalovaného a svedka z dôvodov rozporov s výpoveďami z prípravného konania, pričom z ustanovení § 258 ods. 4 Tr. por. a § 264 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že odstraňovať rozpory možno len vo výpovediach, ktoré osoba vypovedajúca na hlavnom pojednávaní urobila v tom istom procesnom postavení, t. j. obžalovaný sa na hlavnom pojednávaní môže odchyľovať len od svojej výpovede, ktorú urobil v prípravnom konaní v procesnom postavení obvineného (nie je možné obžalovanému na hlavnom pojednávaní predostrieť výpoveď, ktorú urobil v prípravnom konaní v procesnom postavení svedka) a taktiež svedkovi na hlavnom pojednávaní možno predostrieť, podľa § 264 ods. 1 Tr. por., na odstránenie rozporov len výpoveď, ktorú urobil v prípravnom konaní v procesnom postavení svedka. Záver vyššie citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z dôvodu zmeny právnej úpravy preto platí už len na prípady uvedené v ustanovení § 263 ods. 3 písm. a/, písm. b/ Tr. por., teda len na prípady, v ktorých bývalý spoluobvinený napríklad zomrel, stal sa nezvestným, je dlhodobo chorý, pričom choroba znemožňuje jeho výsluch, ak išlo o neodkladný alebo neopakovateľný úkon a podobne. Ak však ide o rozhodujúci, či jediný usvedčujúci dôkaz možno v týchto prípadoch pristúpiť k čítaniu výpovede z prípravného konania len za podmienky, že obvinený, prípadne jeho obhajca mali možnosť sa tohto výsluchu v prípravnom konaní zúčastniť a mohli aj klásť svedkovi otázky, respektíve, ak na hlavnom pojednávaní obžalovaný ako aj prokurátor vyslovene súhlasia s čítaním takejto výpovede z prípravného konania. Ustanovenie § 263 ods. 3 Tr. por. sa za súčasnej právnej úpravy už na odstraňovanie rozporov medzi výpoveďami nevzťahuje a preto závery uvedeného rozhodnutia (judikatúry) o možnostiach čítania výpovede bývalého spoluobvineného z prípravného konania ak ako svedok na hlavnom pojednávaní vypovedá odlišne ako vypovedal v procesnom postavení obvineného v prípravnom konaní už nie je možné v praxi aplikovať. Za súčasnej právnej úpravy preto platí, že bývalý spoluobžalovaný (či spoluobvinený) má na hlavnom pojednávaní procesné postavenie svedka a preto jeho výpoveď z prípravného konania, ktorú urobil v procesnom postavení obvineného nie je možné prečítať v prípade, že takýto svedok odoprie výpoveď na hlavnom pojednávaní a ani v prípadoch, ak síce vypovedá na hlavnom pojednávaní avšak odlišne ako vypovedal v prípravnom konaní v procesnom postavení obvineného, t. j. takúto výpoveď nemožno prečítať, či predložiť svedkovi na hlavnom pojednávaní ani z dôvodu odstraňovania rozporov. Tento záver platí rovnako aj opačne, keď osoba najskôr vypovedá v prípravnom konaní ako svedok, avšak následne je jej vznesené obvinenie a je na ňu podaná obžaloba. Súd taktiež nemôže na hlavnom pojednávaní prečítať výpoveď, ktorú obžalovaný urobil ešte v procesnom postavení svedka, pretože ide o dve odlišné procesné postavenia.

Odvolačný súd preto pri ustáľovaní skutkového stavu veci vychádzal z toho, akoby k prečítaniu výpovede D. P. z prípravného konania na hlavnom pojednávaní nikdy nebolo došlo.

Pokiaľ ide o skutkový stav, tak je potrebné uviesť, že výpoveď D. P. z prípravného konania bola rozhodujúcim usvedčujúcim priamym dôkazom, na ktorej bolo pôvodne založené odsúdenie U. F.. Na hlavnom pojednávaní svedok D. P. najskôr odoprel výpoveď a neskôr síce vypovedal, avšak v podstate v prospech obžalovaného U. F., respektíve nevypovedal tak, aby bolo možné jeho výpoveď na hlavnom pojednávaní označiť za vierohodnú, logickú, nevzbudzujúcu žiadne rozumné pochybnosti o tom, že žalované skutky mal spáchať aj obžalovaný U. F., teda výpoveď svedka D. P. na hlavnom pojednávaní nemá takú kvalitu, aby mohla byť považovaná sama osebe za dôkaz na ktorom možno založiť nepochybný záver o vine U. F. zo žalovanej trestnej činnosti. Obžalovaný U. F. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní poprel spáchanie skutkov, ktoré sa mu kladú za vinu, pričom z ostatného dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní nevyplýva nič z čoho by sa dal vyvodiť záver o vine obžalovaného U. F..

Ak prokurátor v odvolaní namietal, že obžalovaný U. F. je usvedčovaný aj zápisnicou o vydaní veci zo dňa 31.01.2012, podľa ktorej mal obžalovaný vydať plynovú pištoľ v plastovom puzdre a v zápisnici mal uviesť, že veci odcudzil z rekreačných chát v k. ú. L., tak je potrebné uviesť, že zápisnica o vydaní veci dokazuje len to, že určitej osobe bola zaistená určitá vec v konkrétnom čase. Zápisnica o vydaní veci nehovorí nič o tom akým spôsobom sa vec dostala do dispozície osoby, ktorá ju následne vydala a už vôbec nedokazuje, že osoba, ktorá vec vydala sa k veci dostala trestnou činnosťou (osoba vec vydáva z dôvodu podozrenia, že pochádza z trestnej činnosti a nie z dôvodu, že ide o páchatel'a trestného činu, respektíve páchatel'a konkrétneho trestného činu). Akékoľvek vyjadrenie obžalovaného uvedené v tejto zápisnici je bez právneho významu, pretože relevantným, pokiaľ ide o vyjadrenie k prípadnej trestnej

činnosti, je len jeho výpoveď vykonaná v procesnom postavení obvineného po náležitom poučení. Zápisnica o zaistení vecí navyše nikdy nemôže byť, sama osebe, dôkazom na ktorom by mohol byť založený výrok o vine obžalovaného. Pokiaľ ide o vyjadrenie zachytené v zápisnici o vydaní vecí, podľa ktorého mal obžalovaný U. F. uviesť, že „veci odcudzil z rekreačných chát v k. ú. L.“, tak je potrebné uviesť, že rovnaké vyjadrenie (doslovne) je aj v zápisnici o vydaní vecí zo dňa 31. 01. 2012, ktorá sa týka D. P. podľa ktorej D. P. vydal fotoaparát a rádio (č.l. 20). Obidve zápisnice o vydaní vecí boli spísané tým istým policajtom, v ten istý deň, pričom zápisnica o vydaní vecí D. P. bola spísaná dve hodiny pred spísaním zápisnice o vydaní vecí U. F., z čoho možno vyvodiť, že vyjadrenie o tom, že veci boli odcudzené z rekreačných chát uviedol D. P. a pri spisovaní zápisnice o vydaní vecí s U. F. zostalo nedopatrením súčasťou zápisnice. Napokon, U. F. vydal jednu vec a preto by zrejme neuvádzal množné číslo, teda že „veci“ odcudzil z rekreačných chát.

Odvolací súd konštatuje, a to ani nebolo medzi stranami sporné, že ku skutkom uvedeným v napadnutom rozsudku skutočne došlo, pričom predmetné skutky naplňajú znaky žalovaných trestných činov. Tieto skutočnosti možno vyvodiť z trestného rozkazu Okresného súdu Malacky zo dňa 13.06.2012, ktorým bol zo spáchania predmetných skutkov právoplatne uznaný vinným D. P.. Vzhľadom k uvedenému súd prvého stupňa správne postupoval keď obžalovaného U. F. oslobodil spod obžaloby postupom podľa § 285 písm. c/ Tr. por.

Odvolací súd uzatvára, že v konaní pred súdom prvého stupňa nebol produkován žiadny priamy dôkaz, respektíve súhrn nepriamych dôkazov, ktoré by jednoznačne a nepochybne usvedčovali obžalovaného zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe. Odvolací súd pritom nekonštatuje, že obžalovaný U. F. sa nedopustil skutkov uvedených v obžalobe, ale konštatuje, že nebolo bez rozumných pochybností preukázané, že sa skutkov uvedených v obžalobe dopustil. Nedokázaná vina tu má však rovnaké dôsledky ako dokázaná nevina a tým je, za použitia zásady in dubio pro reo, oslobodenie spod obžaloby.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Krajský súd v Bratislave rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.